

Nog **veel** werk te verzetten, maar de koers is **uitgezet** en de trossen zijn los

Direct na mijn aantreden als Commandant Zeestrijdkracht in september van dit jaar ben ik met veel enthousiasme aan de slag gegaan met het Maritiem cluster Kop van Noord-Holland. Het is goed om te zien dat het ontwikkeltraject zorgvuldig wordt doorlopen, in goede harmonie en transparantie.

Deze trajecten hebben niet alleen zorgvuldigheid, aandacht en geduld nodig. Er is ook een fikse dosis onderling vertrouwen nodig en de wil om er samen uit te komen. Het is dan ook goed om te zien dat we gestaag voorwaarts gaan. De contouren van wat we willen en kunnen bereiken worden steeds duidelijker. Neemt niet weg dat de moeilijke keuzes nog gemaakt moeten worden. Dat is niet erg want dat is onderdeel van een dergelijk ontwikkeltraject.

Volgend jaar wordt een belangrijk jaar. Het begint al met het bezoek van de bestuurders van de diverse ministeries aan Den Helder om geïnformeerd te worden over het Maritiem cluster. Het is belangrijk dat we de opgaven waarvoor we staan

in samenwerking en samenhang met het Rijk kunnen oppakken. De problematiek ontstaat immers het lokale niveau. In de loop van het jaar zullen ook de contouren van zowel het langetermijnperspectief als het schetsontwerp voor het Nieuwe Diep-Nieuwe Werk scherper worden. Zodanig scherp dat we keuzes moeten maken in ontwikkelrichtingen.

Ik ga ervan uit dat we in staat zullen zijn de synergie te vinden in de diverse perspectieven voor de toekomst. Er is nog veel werk te verzetten, maar de koers is uitgezet en de trossen zijn los. Samen met u gaan we er iets moois van maken.

Met vriendelijke groet,
René Tas

Het Maritiem cluster is de verzamelnaam voor alle activiteiten rond de marinebasis, de haven en de zee. En hier speelt van alles. De gemeente Den Helder, de Koninklijke Marine en de provincie Noord-Holland zetten samen de schouders onder de toekomst Maritiem cluster. Met deze nieuwsbrief houden wij u op de hoogte van het proces en andere onderwerpen in het Maritiem cluster die daarmee verband houden.

Toen, nu, straks: **gemeenteraad bijgepraat** over Maritiem cluster en verwacht bestuursakkoord

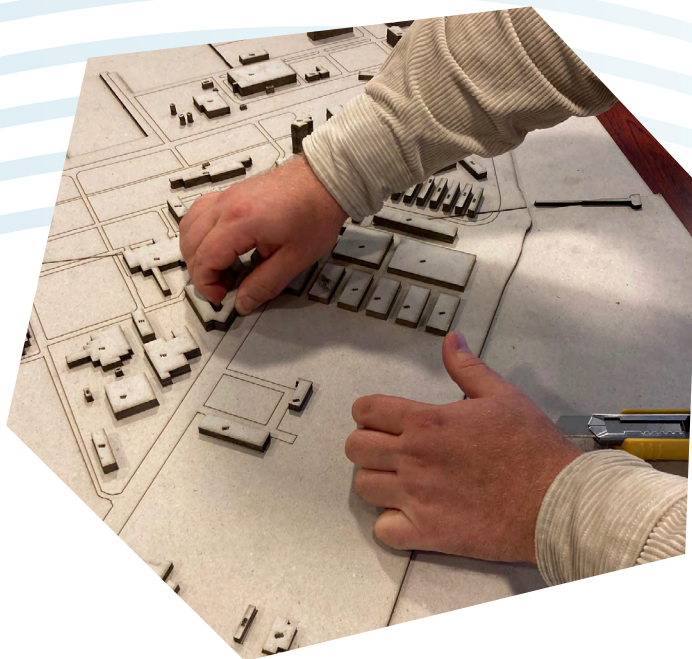
Richting het eind van een jaar is het altijd goed om de balans op te maken en met elkaar te delen, zo ook binnen het Maritiem cluster. In de raadsvergadering van 25 november gaf procesregisseur Herbert Bos (AT Osborne, samen met Janbart van Ginkel) een presentatie met een korte terugblik, de huidige stand van zaken en een doorkijkje in de verdere planning en het proces om uiteindelijk te komen tot een bestuursakkoord.

Bij de start van de presentatie stelt Herbert Bos eerst mogelijke verwachtingen scherp: "Voor impressies en beelden is het nog te vroeg, die volgen op een later moment. Dat komt omdat we nog bezig zijn met de werkgroepen én omdat we alle partijen tegelijk willen informeren." Daarna doet Herbert een kleine stap terug in de tijd, naar september 2020. "Toen werd een oproep gedaan voor een onafhankelijk regisseur. Ondertussen was er al veel voorwerk gedaan in de vorm van rapporten en documenten.

We zagen dat duidelijke kaders ontbraken -dat is niet per se nadelig, het biedt ook kansen- en we merkten dat mensen elkaar nog beter moesten leren kennen, vooral over en weer vanuit de drie betrokken organisaties." In het daaropvolgende voorstel van AT Osborne stonden drie zaken centraal: 1) Samen praktisch aan de slag, 2) Scherpte op het probleem en 3) Scherpte op de te maken keuzes. Herbert: "Van losse standpunten zijn we gekomen tot een gezamenlijk belang en er is gewerkt aan flexibiliteit in denken en mogelijke oplossingen. En in plaats van werken vanuit onzekerheden en onduidelijkheden, werken we nu vanuit kennis en integrale kansen."

Maquette met losse elementen

Er zijn twee werkgroepen samengesteld: de ene gericht op de korte termijn (kaders bepalen, brainstormen op basis van een maquette), de andere op de lange termijn (ambities formuleren,

verdere verdieping door kennissessies). Herbert: "De maquette helpt bij het creëren van een gezamenlijk beeld en geeft gevoel voor ruimte. Door de losse elementen kunnen kades, wegen, bruggen en gebouwen op een andere plek worden gezet. Op die manier werken we toe naar overeenstemming over mogelijke oplossingen en varianten. In de tweede werkgroep denken we na over perspectieven voor de lange termijn (richting 2050), binnen de drie thema's mobiliteitstransitie, waterveiligheid/ zeespiegelstijging en economie/energietransitie." Parallel aan de werkgroepen wordt gewerkt aan het bestuursakkoord, waarvoor nu een eerste concept in voorbereiding is, gebaseerd op samenwerking in organisatie, planvorming en realisatie. Herbert: "Bij deze drie fases zijn ontzettend veel andere partijen betrokken, meer dan de drie hoofdrolspelers. Denk aan het hoogheemraadschap, Rijkswaterstaat en verschillende ministeries. Die moeten allemaal zorgvuldig worden betrokken bij het proces."

Maritiem innovatiecentrum **METIP** van start

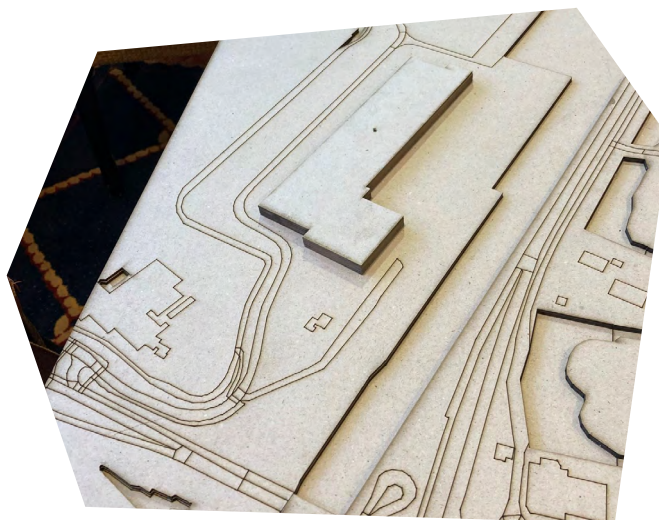
Noordkoppers leven en werken met de zee. De visserij, de marine en de offshore vormen sinds jaar en dag de grond onder onze eeuwige natte voeten. Maar getijden veranderen en de Noordkop verandert mee. Maritieme technologie is constant in beweging. We experimenteren, we leren en we innoveren. En belangrijker nog: we floreren, door dat allemaal samen te doen.

METIP is de nieuwe omgeving waar bedrijven, overheid, opleidings en kennisinstellingen samen aan innovaties werken ten behoeve van de versterking van de maritieme sector. Deze concentratie van maritieme technologie stimuleert innovatie en bevordert een gezamenlijke aanpak door bedrijven, organisaties en opleidingsinstellingen.

Hoe nu verder?

Tot slot geeft Herbert een inkijkje in het werk van komende maanden. Herbert: "De twee werkgroepen doen hun huiswerk om te komen tot een voorstel voor oplossingen en varianten voor de kernzone 2030 op deelthema's. Dat geldt ook voor het langetermijnperspectief; door een aantal keuzes goed te onderbouwen en op basis daarvan verschillende beelden en varianten te ontwikkelen. En we zorgen uiteraard ook voor de uitwisseling en kruisbestuiving tussen het korte- en langetermijnperspectief." Daarnaast zetten we de volgende stappen richting een bestuursakkoord en we verkennen welke kansen militair-civiele samenwerking biedt. In 2022 verwachten we de ondertekening van het bestuursakkoord en de vaststelling van de omgevingsvisie Den Helder, met daarin het schetsontwerp geïntegreerd. In 2023 volgen dan de projectplannen. Vanzelfsprekend is dit een indicatie, maar we proberen zeker om met elkaar dit tijdschema te volgen."

De complete presentatie en/of de vragen vanuit de gemeenteraad zien? Kijk dan de [raadscommissievergadering](#) van 25 november 2021 terug. Daar vindt u ook de [PowerPointpresentatie](#).

METIP: epicentrum van de maritieme technologie en innovaties

METIP is een project dat deel uitmaakt van de uitvoering van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland. METIP staat voor Maritime Emerging Technologies Innovation Park. In het nieuwe innovatiecentrum werken bedrijven, overheden, startups en kennisinstellingen samen aan maritieme innovatieve toepassingen. Denk bijvoorbeeld aan drones, kunstmatige

intelligentie, robotica en 3D printen. Bij METIP worden krachten gebundeld die tot ver buiten de landsgrenzen voelbaar zullen zijn. Zo komen we binnen METIP tot nieuwe robotica en software, innovatieve toepassingen van bijvoorbeeld dronetechnologie in de on- en offshore en tot de doorlopende ontwikkeling van VR en XR. METIP is ontstaan in nauwe samenwerking met bedrijven, scholen, Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, provincie Noord-Holland, de gemeente Den Helder en het ministerie van Defensie.

Feestelijke opening op 18 november 2021

Op donderdag 18 november 2021 was de feestelijke opening van innovatiecentrum METIP op Willemsoord, gebouw 51. Helaas kon in verband met coronamaatregelen de fysieke opening niet doorgaan. Maar gelukkig konden de genodigden alles volgen via een online livestream.

De officiële opening werd verricht door: (van rechts naar links) Zita Pels, gedeputeerde provincie Noord-Holland, Jan de Boer, burgemeester Den Helder, Peter van den Berg, directeur Integrale Bedrijfsvoering & Bestuur bij de Koninklijke Marine, onder toezien oog van Thijs Pennink, directeur-bestuurder van Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord.

De gasten werden verwelkomd door Kees Visser (verantwoordelijk wethouder voor de Regio Deal), en Ariane Hoog (directeur van Willemsoord bv). Met de opening van Gebouw 51 op Willemsoord is de eerste fysieke plek gecreëerd waar de activiteiten van de Regio Deal zichtbaar tot uitdrukking komen.

Met interessante sprekers zoals trendwatcher Richard van Hooijdonk en informatieve presentaties was het al met al een inspirerende opening.

Een belangrijk aspect van de opening was het kennismaken met METIP, met zijn partners en met elkaar. Hoewel dat nu niet door kon gaan zal een netwerkevent, waarbij men kennis kan maken met METIP en partners, op een later moment alsnog georganiseerd worden.

Regio Deal

METIP is een van de projecten dat deel uitmaakt van de uitvoering van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland. Met de Regio Deal werken het Rijk, provincie Noord-Holland, gemeente Den Helder, het samenwerkingsverband De Kop Werkt! en andere (publieke en private) partners aan een integrale aanpak om het leef-, woon- en werkklimaat in de Kop van Noord-Holland te versterken. De samenwerkende partijen willen bereiken dat meer mensen kiezen voor vooral de technische en maritieme sector waar een grote vraag naar is in de regio.

Noord-Holland biedt graag de voedingsbodem om uit te groeien tot een ijzersterke techregio. METIP op haar beurt, heeft letterlijk alles in huis om dat waar te maken.

Waterveiligheid belangrijk thema

De zeespiegel stijgt, zoveel is duidelijk. En dat een kuststad als Den Helder daar volop mee aan de slag moet is ook helder: niet voor niets is waterveiligheid een belangrijk thema binnen het Maritiem cluster. Om goede, afgewogen keuzes te maken voor de korte en lange termijn is het belangrijk om kennis te delen en inzicht te krijgen in wat onzekerheden en risico's zijn. Op 13 oktober 2021 gaf Jos van Alphen (senior adviseur bij staf Deltacommissaris) de presentatie 'De zeespiegelstijging en Den Helder: wat kan dit gaan betekenen?' aan de werkgroep die bezig is met de langetermijnvisie voor het havengebied. Deze werkgroep wordt onder andere begeleid door stedenbouwkundige Anouk Distelbrink.

Anouk: "Ik werk bij provincie Noord-Holland, maar in dit verband heb ik een meer onafhankelijke rol, waarin ik wel mijn kennis en ervaring met stedenbouw inbreng. De werkgroep voor de kortetermijnvisie kijkt vooral naar wat er nu nodig en wenselijk is, bijvoorbeeld verruilen van kaderuimte en minimaal benodigde werkzaamheden om de waterveiligheid te waarborgen.

De werkgroep die kijkt naar de lange termijn richt zich op de periode tot 2050 en verder; we kijken naar waterveiligheid en klimaatverandering, maar ook naar de kansen omtrent de energietransitie en mobiliteit. Voor elk van deze drie thema's hebben we deskundigen

gevraagd hun kennis en visie op de toekomst met ons te delen. Daarop heeft Jos van Alphen (senior adviseur staf Deltacommissaris) ons meegenomen in de wereld van de zeespiegelstijging in het algemeen en de mogelijke gevolgen daarvan voor Den Helder in het bijzonder."

Al snel bleek dat de presentatie van Jos behoorlijk wat indruk maakte op de werkgroep. Anouk: "Je kunt wel stellen dat we allemaal flink werden wakker geschud.

Tot 2050 wordt nu uitgegaan van een zeespiegelstijging van een meter. Dat is al fors, maar na 2050 kan dit nog veel hoger worden. Alleen is het nog lastig om te schatten hoeveel hoger precies. De vraag is dan: welke scenario's passen bij dit vooruitzicht mét alle onzekerheden die erbij horen? De dijk is deels al afgekeurd, dus niets doen is geen optie. En dat leidt dan weer tot de vragen: kies je voor minimale versterkingswerkzaamheden om zo tijd te kopen om een compleet, integraal plan uit te werken? Of ga je nu groots investeren in een veilige dijk voor vijftig tot honderd jaar - in de wetenschap dat de wereld er tegen die tijd helemaal anders uit kan zien?"

Een ontzettend complex vraagstuk, dat vraagt om openheid in de manier waarop over oplossingen wordt nagedacht. Anouk: "Het was mooi om te zien dat het verhaal van Jos veel losmaakte. Daardoor werden allerlei standaardideeën overboord gegooit en dat zorgt voor denkruimte.

Het geschetste beeld staat zover af van wat we ons nu kunnen voorstellen, dat de oplossingsrichtingen ineens ook buiten gebaande paden traden. Denk aan een stad op een terp of een compleet ommuurde stad. We hebben de hele middag gewerkt en gebrainstormd over mogelijkheden. En nu gaan we toewerken naar een volgende stap." Daarmee doelt Anouk op het trechteren van alle oplossingsrichtingen tot één perspectief, gecombineerd met de uitkomsten van vergelijkbare werksessies over de thema's mobiliteit en de energietransitie. Want onvoorstelbaar of niet, die zeespiegel stijgt en het door Jos van Alphen geschetste beeld is een serieus scenario.

Anouk: "Medio december deelt de werkgroep van de lange termijn haar resultaten aan de werkgroep van de korte termijn. Die twee zijn natuurlijk onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Je wilt niet dat kortetermijnoplossingen de ideeën voor de lange termijn uiteindelijk in

de weg staan. Tegelijkertijd zijn er vragen waar gewoon snel een antwoord op nodig is, bijvoorbeeld wat is nodig om de waterveiligheid in de nabije toekomst te garanderen."

De complexiteit van het gebied, de zekerheden van nu (er is actie nodig) en de onzekerheden van de toekomst (hoe snel gaat de zeespiegel stijgen, hoeveel auto's rijden er over dertig jaar nog, hoe staat het over twintig jaar met waterstof) vraagt veel van de betrokken partijen. Anouk: "Daarom is het belangrijk dat we samen blijven optrekken. Het ene belang is niet per se groter dan het andere; het gaat erom dat we alle verschillende belangen een plek geven in deze opgave.

Het bij elkaar brengen van wensen en eisen maakt onze inzet betekenisvol en helpt ons te komen tot een goed resultaat voor dit prachtige gebied."

Wij nodigen u uit de nieuwsbrief te delen met andere geïnteresseerden. Mocht u belangrijke onderwerpen in de nieuwsbrief missen, lees dan onderaan de nieuwsbrief hoe u onderwerpen aan kunt dragen.

Het Maritiem cluster in drie minuten

Den Helder heeft veel aan zee gebonden activiteiten, zoals zeevaart, scheepsbouw, offshore (energie), havens, marine en maritieme dienstverlening. [In dit filmpje](#) leggen we in drie minuten uit wat er allemaal speelt in het Maritiem cluster en met welke opgaven we aan de slag gaan.

U krijgt deze nieuwsbrief omdat u belangstellende bent van het Maritiem cluster. Voel u vrij om deze nieuwsbrief door te sturen en/of te delen met andere geïnteresseerden. Hebt u vragen of opmerkingen? Stuur ze naar ontwerp-maritiem-cluster@noord-holland.nl.

Kopij aanleveren

Heeft u ook nieuws voor deze nieuwsbrief? U kunt uw kopij mailen naar Maria de Wit: m.de.wit@denhelder.nl.

Wilt u ook nieuwsbrieven Maritiem cluster ontvangen?

Hebt u deze nieuwsbrief doorgestuurd gekregen, maar wilt u deze voortaan ook rechtstreeks ontvangen? Meld u [hier aan](#) voor deze nieuwsbrief.

Afmelden voor deze nieuwsbrief

Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Klik [dan hier](#) om u af te melden.